

# NOTAE NUMISMATICAE

---

# ZAPISKI NUMIZMATYCZNE



Tom VIII

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE  
SEKCJA NUMIZMATYCZNA  
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN  
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2013

DIANA BŁOŃSKA  
Muzeum Narodowe w Krakowie

## Archiwum numizmatyków – nowy projekt Muzeum Narodowego w Krakowie

Decyzją z dnia 22 listopada 2012 r. Muzeum Narodowe w Krakowie (dalej: Muzeum) uzyskało dofinansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na realizację trzyletniego projektu „Inwentaryzacja i opracowanie numizmatycznych spuścizn archiwalnych ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie”.

Projekt zakłada utworzenie Archiwum Numizmatyków, którego podstawowym zadaniem będzie gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów archiwalnych: spuścizn numizmatyków i kolekcjonerów oraz dokumentacji instytucji działających na rzecz rozwoju tej dziedziny nauki. Obecnie opracowaniu podlegają materiały przechowywane już w Muzeum. Są to spuścizny uznanych w świecie naukowym i kolekcjonerskim osób, w tym: Mariana Gumowskiego (1881–1974)<sup>1</sup>, Tadeusza Kałkowskiego (1899–1979)<sup>2</sup>, Ryszarda Kiersnowskiego (1925–2006), Rudolfa Mękickiego (1887–1942)<sup>3</sup>, Antoniego Ryszarda (1841–1894)<sup>4</sup> i Lecha

<sup>1</sup> M. BARCIK, A. CIEŚLAK, D. GRODOWSKA-KULIŃSKA, U. PERKOWSKA, *Corpus Studiosorum Universitatis Jagellonicae 1850/51–1917/18*, t. III: E–J, red. K. STOPKA, Kraków 2006, s. 617; U. PERKOWSKA, *Corpus Academicorum Facultatis Philosophiae Universitatis Jagellonicae 1850–1945*, Kraków 2007, s. 113–114; F. KOPERA, M. CZAPSKA, „Czapski (Hutten) Emeryk Zachariasz Mikołaj Seweryn” [w:] *Polski Słownik Biograficzny* (dalej: *PSB*), t. IV, Kraków 1938, s. 181–182; J. NOWAK, „Marian Gumowski i jego spuścizna archiwalna w Muzeum Narodowym w Krakowie”, referat na konferencji „Dorobek naukowy profesora Mariana Gumowskiego. W 35 rocznicę śmierci”, Toruń, 23 października 2009 (w druku); P.M. ŻUKOWSKI, „Mariana Gumowskiego związki z Uniwersytetem Jagiellońskim”, referat na konferencji „Dorobek naukowy profesora Mariana Gumowskiego. W 35 rocznicę śmierci”, Toruń, 23 października 2009 (w druku).

<sup>2</sup> J. MĘKICKI, „Tadeusz Kałkowski (1899–1979) w setną rocznicę urodzin”, *Biuletyn Numizmatyczny* 2, 1999.

<sup>3</sup> M. BOHOSIEWICZ, „Mękicki Rudolf” [w:] *PSB*, t. XX, Wrocław 1975, s. 510–511; S. BULKIEWICZ, *Rudolf Mękicki 1887–1942. Patron sanockich numizmatyków*, Sanok 1997.

<sup>4</sup> A. WĘDZKI, „Ryszard Antoni” [w:] *PSB*, t. XXXIII, Wrocław 1991–1992, s. 558–559.

Kokocińskiego (ur. 1944)<sup>5</sup>. W zbiorach tych znajdziemy niezwykle interesującą korespondencję, fotografie i bogate materiały warsztatowe. Podkreślić należy, że znakomita część tych archiwaliów pochodzi z daru Lecha Kokocińskiego. Poza spuściznami osób prywatnych Muzeum posiada również dokumentację Związku Numizmatyków Lwowskich (założonego około 1925 r.) oraz materiały związane ze zjazdami Polskiego Towarzystwa Archeologów i Polskiego Towarzystwa Archeologów i Numizmatyków. W zbiorach znajdują się także teki wydawnictw numizmatycznych, w tym *Wiadomości Numizmatyczno-Archeologicznych* (wydawanych w latach 1889–1948), redagowanych przez Męckiego *Lwowskich Zapisków Numizmatycznych* (ukazujących się w latach 1925–1926 i 1928) oraz *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych* (wydawanych od 1996 r.). Zbiory te zostaną opracowane i udostępnione w ramach projektu.

Wybór tematyki i zakresu badań związany był ściśle z innym przedsięwzięciem realizowanym przez Muzeum – Europejskim Centrum Numizmatyki Polskiej, którego przedmiotem była rewaloryzacja Pałacyku Czapskich. Istniejąca obecnie w jego wnętrzach przestrzeń wystawowa pozwala nie tylko na zapoznanie się z niezwykłą kolekcją numizmatyczną, ale stwarza obszar dla prowadzenia badań naukowych z zakresu numizmatyki i historii numizmatyki, a także historii sztuki, historii nauki, kolekcjonerstwa i biografistyki. Ułatwić ma to specjalistyczna, profilowana biblioteka numizmatyczna (licząca ponad cztery tysiące woluminów) oraz zasób Archiwum Numizmatyków, które stanowiąc będą uzupełnienie cennych zbiorów.

Bezpośrednim rezultatem realizacji projektu będzie udostępnienie informacji o posiadanych zasobach oraz znacznej części zdigitalizowanych zbiorów on-line w portalu [www.szukajwarchiwach.pl](http://www.szukajwarchiwach.pl), opracowanym przez Narodowe Archiwum Cyfrowe. Projekt ma jednak dużo szerszy wymiar. Ideą jest, aby Archiwum Numizmatyków stworzyło przestrzeń pozwalającą na zgromadzenie rozproszonych dokumentów i przygotowało podstawy naukowego opracowywania tematów związanych przede wszystkim z numizmatyką, medalierstwem i kolekcjami, nie zapominając jednak o innych dziedzinach nauki. Uważamy, że szeroka informacja o posiadanych zbiorach przyczyni się do współpracy z indywidualnymi kolekcjonerami oraz stowarzyszeniami i organizacjami związanymi z profilem realizowanego projektu przez dostarczanie tematów do spotkań, konsultacji, wymiany doświadczeń i poglądów na tematy merytoryczne, a także do promowania i popularyzowania kolekcjonerstwa i wiedzy numizmatycznej. W szerszym, międzynarodowym

---

<sup>5</sup> J. BODZEK, B. HACZEWSKA, E. KORCZYŃSKA, J. POPIELSKA-MICHALCZYK (red.), *Memoriae Donatorum. W holdzie ofiarodawcom Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie*, Kraków 2003, s. 72–74.

wym wymiarze Archiwum Numizmatyków stanowić może platformę do podjęcia współpracy z ośrodkami zagranicznymi w zakresie wspólnego przygotowywania wykładów i sesji naukowych połączonych z wystawami lub pokazami monet i medali. Nadto udostępnianie zbiorów on-line przyczyni się do popularyzacji wiedzy o zagadnieniach numizmatycznych wśród szerszej grupy numizmatyków-amatorów, spełniając również rolę edukacyjną przez umożliwienie wymiany wiedzy i dialog z wykwalifikowanymi specjalistami i ekspertami.

Projekt realizowany jest przez pracowników Muzeum: Gabinetu Numizmatycznego – dr. hab. Jarosława Bodzka, przy współpracy Mateusza Woźniaka, Archiwum i Działu Rękopisów Biblioteki Książąt Czartoryskich – dr. Janusza Pezdę, i pracowników Archiwum MNK – Dianę Błońską, przy współpracy Małgorzaty Garlacz oraz dr. Przemysława M. Żukowskiego z Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Prezentując na łamach *Notae Numismatae – Zapisków Numizmatycznych* nowy projekt Muzeum, serdecznie zapraszamy wszystkich do współpracy. Liczymy na zainteresowanie i pomoc w jego realizacji. Pytania i sugestie prosimy kierować na adres [archiwum@muzeum.krakow.pl](mailto:archiwum@muzeum.krakow.pl) lub [dblonska@muzeum.krakow.pl](mailto:dblonska@muzeum.krakow.pl).

## Diana Błońska

## The Numismatists Archive – A New Project of the National Museum in Krakow

Following a decision of 22 November 2012, the National Museum in Krakow (hereafter: the Museum) obtained a partial funding grant from the Ministry of Science and Higher Education, as part of the National Humanities Development Programme, for the execution of a three-year project entitled “An inventory and cataloguing of the numismatic legacy materials in the collection of the National Museum in Krakow.”

The project provides for establishing a Numismatic Archive, whose primary purpose is to collect, catalogue, and make accessible archival material, in particular the personal archives of numismatists and collectors as well as various documents given by institutions actively involved in the advancement of this field of science. Currently, the material that is already in possession of the Museum is undergoing the cataloguing process. These legacy materials include the archives of many eminent figures, renowned in academic circles and among collectors alike, such as Marian Gumowski (1881–1974),<sup>1</sup> Tadeusz Kałkowski (1899–1979),<sup>2</sup> Ryszard Kiersnowski (1925–2006), Rudolf Mękicki (1887–1942),<sup>3</sup> Antoni Ryszard (1841–1894),<sup>4</sup> Lech Kokociński (born 1944).<sup>5</sup> They comprise important correspondence, photographs, and extensive other materials. It should be noted that the large part of the archive material comes from the resources donated by Lech Kokociński. Apart

278

<sup>1</sup> M. BARCIK, A. CIEŚLAK, D. GRODOWSKA-KULIŃSKA, U. PERKOWSKA, *Corpus Studiorum Universitatis Iagellonicae 1850/51–1917/18*, vol. III: E–J, K. STOPKA (ed.), Kraków 2006, p. 617; U. PERKOWSKA, *Corpus Academicorum Facultatis Philosophiae Universitatis Iagellonicae 1850–1945*, Kraków 2007, pp. 113–114; F. KOPERA, M. CZAPSKA, “Czapski (Hutten) Emeryk Zachariasz Mikołaj Seweryn,” [in:] *Polski Słownik Biograficzny* (hereafter: *PSB*), vol. IV, Kraków 1938, pp. 181–182; J. NOWAK, “Marian Gumowski i jego spuścizna archiwalna w Muzeum Narodowym w Krakowie,” a paper delivered at the conference *Dorobek naukowy profesora Mariana Gumowskiego. W 35 rocznicę śmierci*, Toruń, 23 October 2009 (forthcoming); P.M. ZUKOWSKI, “Mariana Gumowskiego związki z Uniwersytetem Jagiellońskim,” a paper delivered at the conference *Dorobek naukowy profesora Mariana Gumowskiego. W 35 rocznicę śmierci*, Toruń, 23 October 2009 (forthcoming).

<sup>2</sup> J. MĘKICKI, “Tadeusz Kałkowski (1899–1979) w setną rocznicę urodzin,” *Biuletyn Numizmatyczny* 2, 1999.

<sup>3</sup> M. BOHOSIEWICZ, “Mękicki Rudolf,” [in:] *PSB*, vol. XX, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1975, pp. 510–511; S. BULKIEWICZ, *Rudolf Mękicki 1887–1942. Patron sanockich numizmatyków*, Sanok 1997.

<sup>4</sup> A. WĘDZKI, “Ryszard Antoni,” [in:] *PSB*, vol. XXXIII, Wrocław-Warszawa-Kraków 1991–1992, pp. 558–559.

<sup>5</sup> J. BODZEK, B. HACZEWSKA, E. KORCZYŃSKA, J. POPIELSKA-MICHALCZYK (eds.), *Memoriae Donatorum. W holdzie ofiarodawcom Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie*, Kraków 2003, pp. 72–74.

from the resources given by private individuals, the Museum is also in possession of documents pertaining to the Numismatic Association of Lvov (est. around 1925) as well as documents relating to the meetings of the Polish Society of Archaeologists and the Polish Society of Archaeologists and Numismatists. The collections also include back issues of some numismatic periodicals, including *Wiadomości Numizmatyczno-Archeologiczne* (“Numismatic and Archaeological News”), published between 1889–1948, edited by Rudolf Mękicki, *Lwowskie Zapiski Numizmatyczne* (“The Lvov Numismatic Notes”), published in 1925–1926, 1928, as well as *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* (since 1996). These resources will be catalogued and made available within the framework of the project.

The choice of the theme and scope of the project is closely linked to another endeavour being implemented by the Museum, namely the European Centre of Polish Numismatics, the focus of which had been the restoration of Czapski Palace. The rooms that are currently prepared in the building are not only assigned to house a remarkable numismatic collection, but also provide research space for projects in the fields of numismatics, the history of numismatics, as well as art history, the history of science, collecting, and biographical studies. Research will be facilitated by the creation of a specialist numismatic library, with over 4,000 volumes, and the above-mentioned resources of the Numismatic Archive, which are meant to complement the valuable collection.

An immediate effect of the project implementation will be online access to information on the archival resources and to a considerable portion of the digitalized collections via a website created by the National Digital Archives [www.szukajwarchiwach.pl](http://www.szukajwarchiwach.pl). However, the intended scope of the project is much broader. The idea is to make the Numismatic Archive a centre for amassing many dispersed documents and a key instrument for the academic study of problems in numismatics, medallion art, collecting, and other fields. We believe that providing information on the collections of the Museum will make it easier to cooperate with private collectors, associations and organizations in order to pursue new activities such as meetings and consultations on specific topics, as well as propagating and publicizing various aspects of collecting and numismatics more generally. On a still broader scale, the Numismatic Archive will serve as a platform for entering in collaborations with foreign academic centres for various projects including lectures and conferences, accompanied by exhibitions and displays of coins and medals. In addition, making the collection available online will reach a wider audience of specialists and non-specialists alike, performing its educational role by facilitating the exchange of information and dialogue.

The project will be implemented by scholars at the Museum: Coin Room – Dr hab. Jarosław Bodzek, with the cooperation of Mateusz Woźniak; Archives

and Manuscripts Department of the Princes Czartoryski Library – Dr Janusz Pezda; as well as the scholars representing the Archives of the National Museum in Krakow – Diana Błońska, with the cooperation of Małgorzata Garlacz, and Dr Przemysław M. Żukowski of the Jagiellonian University Archives.

We look forward to the participation and assistance of all interested parties in this new project of the National Museum in Krakow. Please send queries and suggestions to [archiwum@muzeum.krakow.pl](mailto:archiwum@muzeum.krakow.pl) or [dblonska@muzeum.krakow.pl](mailto:dblonska@muzeum.krakow.pl).